

УДК378.14:004

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vpe.2023.39.12039>

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Наталія Мачинська

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Туган-Барановського, 7, Львів, Україна, UA–79005
nataliya.machynska@lnu.edu.ua*

Проаналізовано теоретико-практичні аспекти забезпечення цифровізації професійної підготовки майбутніх фахівців у контексті євроінтеграційних процесів. Автор на основі теоретичного аналізу нормативно-правових документів та наукових здобутків вітчизняних учених виокремила провідні напрями цифровізації професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах закладу вищої освіти (цифровізація суспільства та освіти; цифрові технології для професійного розвитку, комунікації та співпраці; електронні освітні ресурси; використання інформаційно-комунікаційних технологій; інформаційна та кібернетична безпека в інформаційному суспільстві та цифровому освітньому середовищі; цифрові сервіси для навчання, оцінювання результатів здобувачів освіти та підвищення їхньої цифрової компетентності).

Акцентовано увагу на зміні функціональних обов'язків викладача закладу вищої освіти, зокрема визначено такі ролі, як консультант (закріплення знань, умінь і навичок навчання, надання консультаційної допомоги щодо застосування отриманих знань і умінь у майбутній професійній діяльності) та експерт (забезпечення консультаційного супроводу процесів розвитку освіти і сприяння їхньому активному впровадженню у конкретному закладі вищої освіти; надання консультаційної допомоги викладачам, які впроваджують нові технології навчання).

Показано, що євроінтеграційні освітні процеси передбачають формування та розвиток гнучкої системи професійної освіти, що ґрунтується на навчальних досягненнях здобувачів освіти, загальних та професійних компетентностях викладачів вищої освіти та забезпечує наближення освіти до потреб суспільства, а професійної – до потреб ринку праці.

Ключові слова: професійна підготовка, професійний розвиток, євроінтеграція, цифровізація, симуляційне навчання.

Постановка проблеми. Актуальною проблемою сучасної вищої освіти доцільно визначити забезпечення якості та доступності вищої професійної освіти в умовах невизначеності, в умовах повномасштабного вторгнення росії, що спричинило диспропорцію між вимогами ринку праці та ринку освітніх послуг, освітніми потребами особистості. Професійний розвиток

особистості у контексті професійної підготовки – це тривалий цілеспрямований систематичний процес підготовки та адаптації людини до роботи в спеціально створених умовах, що передбачає оволодіння особистістю сукупністю теоретичних знань та практичними навичками, формування на цій основі загальних та спеціальних компетентностей.

Інноваційний шлях розвитку професійної освіти в контексті Євроінтеграційних процесів передбачений Типовою програмою підвищення кваліфікації педагогічних працівників із розвитку цифрової компетентності Міністерства освіти і науки України, затвердженою Наказом МОН та розробленою відповідно до сучасних вимог суспільства.

Мета програми – підвищення рівня компетентності слухачів, а також підготовка до подальшої роботи в умовах цифровізації та європейського вектору розвитку за такими напрямками:

- цифровізація суспільства та освіти;
- цифрові технології для професійного розвитку, комунікації та співпраці;
- електронні освітні ресурси;
- використання інформаційно-комунікаційних технологій;
- інформаційна та кібернетична безпека в інформаційному суспільстві та цифровому освітньому середовищі;
- цифрові сервіси для навчання, оцінювання результатів здобувачів освіти та підвищення їхньої цифрової компетентності [6].

Аналіз досліджень і публікацій. Як зазначають дослідники, нові виклики перед освітянською спільнотою постали в часи пандемії COVID-19. Навчальні заклади України, зокрема заклади вищої освіти, були вимушені провести вдалу апробацію та перейти на змішаний формат навчання (офлайн та онлайн). Цей процес надав новий поштовх для професійного розвитку та набуття нових компетентностей не лише студентами, а й викладацьким складом. Онлайн-технології значно розширили можливості неформальної освіти [1, с. 16]. Підвищений попит на цифровізацію професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах закладу вищої освіти (ЗВО) спричинило повномасштабне вторгнення росії на території України у лютому 2022 року.

Проблема забезпечення цифровізації професійної підготовки майбутніх фахівців є однією з найбільш складних і важливих проблем вітчизняної вищої школи. Якість освітньої професійної діяльності характеризується різними складовими: державним стандартом вищої професійної освіти; якістю професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти; якістю матеріально-технічної бази освітньої установи; якістю інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу; якістю організації педагогічної взаємодії усіх суб'єктів освітнього процесу.

У Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки зазначено: «Місія вищої освіти – забезпечення сталого інноваційного розвитку України через підготовку висококваліфікованих фахівців, створення та поширення знань, формування інтелектуального, соціального та духовного капіталу суспільства, готового до викликів майбутнього» [8, с. 68].

У контексті зазначеного ми погоджуємося з думкою О. Лавринович про те, що викладач вищої школи як консультант та експерт має допомагати студенту зорієнтуватися в потоці нової інформації, критично оцінити її, знайти нові зв'язки та запропонувати інноваційні рішення проблем; стимулювати та направляти його до нових відкриттів, підтримувати робити самостійні кроки в різних галузях. Творче і критичне мислення та комунікативні навички стають все більш затребуваним інструментарієм у освоєнні новітніх знань та умінь. Саме вони допоможуть студентам розвиватися в сучасному мінливому світі [5, с. 10].

Розвиток вищої професійної освіти в надскладних умовах воєнного стану повинно бути спрямовано на виявлення способів ефективної адаптації сучасного фахівця до вимог ринку праці та створення якісно нової професійної школи, яка спроможна буде зайняти належне місце в ринковій економіці вітчизняного та європейського рівня та задовольнити потреби кожної особистості в отриманні професійних знань і соціального досвіду.

Мета статті. На основі теоретичного аналізу та набутого професійно-практичного досвіду виокремити особливості цифровізації професійної підготовки майбутніх фахівців у контексті євроінтеграційних процесів.

Виклад основного матеріалу. Т. Василенко виокремлює деякі проблеми сучасної професійної освіти, зокрема:

– держава втратила можливість активно впливати на характер і структуру підготовки фахівців з вищою професійною освітою, і, як наслідок – перевиробництво кадрів з циклу гуманітарних і соціально-економічних напрямів підготовки, натомість – дефіцит фахівців технічного профілю;

– виникла розгалужена мережа філій державних і недержавних ЗВО, серед яких багато хто не має у своєму розпорядженні кваліфікованих педагогічних кадрів та достатню навчально-лабораторну базу для забезпечення належної якості підготовки майбутніх фахівців [2, с. 134].

Розв'язання сучасних проблем професійної освіти значною мірою пов'язано з упровадженням цифровізації в освітній процес усієї мережі різних типів освітніх закладів. Як зазначають дослідники, комп'ютерні технології навчання пропонують роботу з сучасними гаджетами, технологічними пристроями. Педагоги, які використовують такі технології, привертають велику кількість студентів і автоматично інтерес до навчальної дисципліни зростає. Мета навчання, яке в сучасних умовах здебільшого проходить у змішаному форматі, передбачає збір, переробку та обмін

інформацією між усіма учасниками освітнього процесу. З кожним роком інформації та матеріалу стає все більше, і тримати це в пам'яті – не зовсім надійний спосіб зберігання інформації. Тому цифровізація професійної підготовки майбутніх фахівців усе більше набуває актуальності. З кожним днем розвиваються наукові технології і з'являється все більше інформації, яку потрібно засвоювати. Адже вона швидко застаріває і виникає необхідність в її відновленні. Отже, навчання, орієнтоване тільки на запам'ятовування і збереження матеріалу в пам'яті, практично не відповідає потребам сучасного суспільства і освіти. Постає проблема в формуванні якостей мислення студента, які посприяли б самостійному засвоєнню інформації та розвитку здібностей, що забезпечують майбутнього фахівця можливістю не відставати від науково-технологічного прогресу. Відповідно, потрібно створювати і застосовувати нові методи викладання, які навчили б студентів самим знаходити і засвоювати потрібний для них матеріал. А роль педагогів полягає в допомозі студентам і вказанні на їх помилки, які виникають у процесі виконання завдань [3, с.143, 144].

Зазначимо, що в Україні значної актуальності набуває створення багаторівневої системи управління процесом євроінтеграції. Ця система передбачає залучення до неї представників різних урядових, громадських та освітніх структур, зокрема: урядових, які займаються питаннями формування євроінтеграційної політики; громадських – представники всеукраїнських асоціацій бізнесу, недержавних організацій; освітніх (університети, недержавні дослідницькі організації, інститути НАН). Як зазначають автори та розробники проєкту, це має бути ретельно опрацьований постійно діючий механізм двосторонньої комунікації під час підготовки важливих рішень стосовно розвитку євроінтеграції [7, с. 121].

У контексті цифровізації професійної підготовки варто звернути увагу на поширення інноваційних технологій у освітній галузі, що стало об'єктивною закономірністю, зумовленою новою філософією освіти. Інновації, на думку авторів-практиків, варто розглядати як ефективні та результативні нововведення у змісті, методах, засобах і формах навчання та виховання особистості, в управлінні системою освіти, в організації освітнього процесу, у структурі закладів освіти. Особливої актуальності інновації набули з початком широкомасштабної війни, коли стало життєво необхідним приймати швидкі, нестандартні, по суті – інноваційні рішення. Функціонування системи в умовах воєнного стану характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, ефективних педагогічних та інформаційних технологій. Саме тому підтримка активного впровадження інновацій у освітню галузь під час війни стала одним із головних напрямів роботи Міністерства освіти і науки України та його підрозділів [6, с. 7].

Модернізація системи вищої професійної освіти дає змогу впроваджувати інтерактивне навчання як специфічну форму організації пізнавальної діяльності. Головна мета інтерактивного навчання – створення комфортних умов для навчання, за яких кожен здобувач освіти сприяє створенню атмосфери взаємодії та співробітництва. Інтерактивні технології передбачають організацію кооперативного навчання. Отож, зазначимо, що розвитку професійної освіти на інноваційній основі сприяє, зокрема:

- поєднання навчання та дослідницької діяльності у закладах вищої освіти з реальним виробництвом;

- застосування комп'ютерних технологій, що використовують для реалізації освітньої діяльності, спираючись на наявний досвід, самоаналіз і самооцінку власної професійної інформаційної діяльності та її результатів;

- реалізація принципу технологічності навчання;

- особистісно та професійно орієнтоване предметне навчання контекстного типу в рамках фахової підготовки;

- виконання методичних завдань під час вивчення спеціальних дисциплін;

- включення студентів у систему науково-дослідної та науково-методичної роботи кафедр, у професійно орієнтовану систему позааудиторної діяльності;

- постійний моніторинг навчальної діяльності з використанням комп'ютерних технологій (активне використання останніх у освітньому та дослідницькому процесі допомагає викладачам урізноманітнювати види освітньої діяльності, здійснювати освітній процес у більш цікавих і різноманітних формах) [10, с. 80].

Для удосконалення процесів цифровізації навчання на всіх етапах життєвого циклу освітньо-професійної програми підготовки майбутніх фахівців доцільно використовувати системи навчання для моніторингу та аналізу компетенцій, отриманих здобувачами в рамках освітнього процесу як з боку ЗВО, так і з боку державних та/або зацікавлених підприємств – потенційних роботодавців. Упровадження сучасних інформаційних технологій у освітній процес дає можливість досягти результату лише за умови цифровізації всієї інфраструктури. До цього висувають такі вимоги:

- підвищення продуктивності та надійності зі збільшенням об'єму опрацювання інформації;

- зниження вартості підтримки та розвитку інформаційно-технологічного забезпечення освітнього процесу;

- підвищення адаптивності до потреб ЗВО в інформаційно-технологічних ресурсах.

Ці вимоги можна ефективно задовольнити, використовуючи та розвиваючи інформаційні технології для навчання на хмарних обчисленнях,

що є одним із найперспективніших інноваційних напрямів у контексті цифровізації професійної підготовки майбутніх фахівців [11, с. 114].

Сучасні процеси управління навчанням пов'язані з обробкою великих потоків інформації. Великий обсяг інформації допомагає краще підготувати рішення, але ускладнює пошук необхідних даних, об'єднання різномірної інформації, зв'язування у вирішення цілей (наприклад, досягнення необхідних компетенцій) тощо. Інтелектуалізація управління в типових навчальних ситуаціях (ТНС) допомагає збирати та інтегрувати інформацію про рішення, прийняті різними користувачами (студентами, викладачами, методистами, менеджерами у системі навчання тощо), у базі знань, призначеній для використання на нижчому рівні ієрархії управління освітніми процесами [11, с. 119].

У контексті проведеного нами дослідження ми погоджуємося з твердженням групи дослідників щодо важливості організації та активного впровадження симуляційного навчання у практику професійної підготовки майбутніх фахівців. Симуляційне навчання, на думку авторів – це важливий компонент у якісній підготовці кваліфікованого фахівця, що використовує імітаційну модель професійної діяльності з метою надання можливості кожному здобувачеві освіти виконувати професійну діяльність або її елемент відповідно до стандартів професійної освіти. Центри симуляційної освіти (далі – *Центр, прим. автора*) створюють на базі ЗВО. Робота центру підпорядковується тому закладу освіти, на базі якого він був створений, та здійснюється відповідно до перспективних та річних планів ЗВО, що охоплюють навчальну, науково-методичну, науково-дослідну, контролюючу та інші види робіт. Центр симуляційної освіти проводить навчання згідно з чинними програмами для фахової передвищої освіти, вищої, післядипломної освіти та освіти дорослих, а також інших форм неформальної освіти. Для реалізації означених завдань центр симуляційної освіти забезпечується сертифікованим педагогічним та спеціальним технічним персоналом, а також необхідними приміщеннями, матеріально-технічними засобами, науковими приладами та інструментами, манекенами, симуляторами, тренажерами та іншим обладнанням тощо [4].

Висновки та перспективи подальших розвідок. Завдяки проведеному теоретичному аналізу досліджуваної проблематики ми визначаємо деякі особливості цифровізації професійної підготовки майбутніх фахівців у контексті євроінтеграційних процесів, зокрема: цифровізацію професійної підготовки у вітчизняних ЗВО зумовлено низкою євроінтеграційних освітніх процесів, до яких уже тривалий час долучено усю вітчизняну систему вищої освіти; цифровізація професійної підготовки значно впливає на традиційну професійну систему освіти, що передбачає збільшення кількості віртуальних освітніх платформ; цифровізація

професійної підготовки передбачає активне використання інформаційно-комунікаційних технологій, що спонукає до оновлення змісту професійної підготовки фахівців конкретної сфери та розроблення відповідного науково-методичного забезпечення; цифровізація професійної підготовки майбутніх фахівців спонукає до фундаментальної цифрової трансформації та формування цифрової грамотності усіх науково-педагогічних працівників ЗВО. Перспективи подальших наукових досліджень убачаємо у пошуку різних типів віртуальних освітніх платформ та розробці методичних порад для їх упровадження в освітній процес професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах закладів вищої освіти.

---

1. Близнюк А. С., Давидова Л. В., Зайко Л. Я. Євроінтеграція: способи вдосконалення професійних компетентностей журналістів. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика. Спецвипуск. 2022. С. 14–19. URL : http://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/spec_2022/spec_2022.pdf#page=20

2. Василенко Т. В. Проблеми освіти в сучасній Україні. Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку : Матеріали II Міжнар. наук. конф. 27 – 28 березня 2020 р., м. Дніпро / Наук. ред. О. Ю. Висоцький. Дніпро : СПД «Охотнік», 2020. Ч. I. 354 с. URL : https://www.academia.edu/42677375/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0_%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0_%D1%83_%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BC%D1%83_%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_2020_%D0%A7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%86

3. Денисенко М. С., Максименко К. О. Методики викладання в сучасних ВНЗ. Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку: Матеріали II Міжн. наук. конф. 27–28 березня 2020 р., м. Дніпро / Наук. ред. О. Ю. Висоцький. Дніпро : СПД «Охотнік», 2020. Ч. I. 354 с. URL : https://www.academia.edu/42677375/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0_%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0_%D1%83_%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BC%D1%83_%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_2020_%D0%A7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%86

%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_2020_%D0%A7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%86

4. Капустник В. А., М'ясоєдов В. В., Лещина І. В. та ін. Стандартизовані симуляційні методи у сучасній медичній освіті та науці. Актуальні проблеми вищої медичної освіти і науки : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Харків, 8 квітня 2021 р.) / ред. кол. : В. А. Капустник, В. Д. Марковський, В. В. М'ясоєдов та ін. Харків : ХНМУ, 2021. С. 11–14. URL : <https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/29454/1/%D0%9B%D0%B5%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf>

5. Лавринович О. А. Поліфункціональність викладача вищої школи як реакція на виклики освітньої модернізації. Освіта і наука у мінливому світі : проблеми та перспективи розвитку : матеріали II Міжнар. наук. конф. 27–28 березня 2020 р., м. Дніпро / наук. ред. О. Ю. Висоцький. Дніпро : СПД «Охотнік», 2020. Ч. I. – 354 с. URL : https://www.academia.edu/42677375/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0_%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0_%D1%83_%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BC%D1%83_%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_2020_%D0%A7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%86

6. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проектна діяльність : наук.-метод. збірник / за заг. ред. С. М. Шкарлета. Київ–Чернівці : «Букрек», 2022. 140 с. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serp.n.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Nauk-metod.zbirnyk-Osv.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu-%20Innovatsiyna.ta.projektna.diyalnist.pdf>

7. Переформатування європейської інтеграції: можливості і ризики для асоціації Україна-ЄС / В. Сіденко (керівник проекту) та ін. Київ : Заповіт, 2018. 214 с. URL : https://razumkov.org.ua/uploads/article/2018_pereformatuvannia_ievropeiskoi_inte_hratsii.pdf

8. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021 – 2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>

9. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності, 10 грудня 2021 р. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv-z-rozvitku-cifrovoyi-kompetentnosti>

10. Україна – Європейський Союз: від партнерства до асоціації: Український Щорічник з Європейських Інтеграційних Студій. Луцьк : Терен, 2019. Вип. II. 428 с. URL : <https://aprei.com.ua/wp-content/uploads/2019/09/Ukrayinskyj-SHHorichnyk-z-YEvropejskyh-Integracijnyh-Studij.-Vypusk-III.pdf>

11. Tkachenko O., Tkachenko K., Tkachenko O. Cloud technologies in learning: ontological approach. Кібербезпека: освіта, наука, техніка : електронне наукове видання. 2022. № 17. С. 112–127. UR : http://ek.kubg.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_17/cgiirbis_64.exe?LNG=en&C21COM=S&I21DBN=KUBG&P21DBN=KUBG&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C%2E%3E%3D%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%3C%2E%3E%29&Z21ID=&S21SRW=dz&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=&S21CNR=20

References

1. Blyzniuk, A. S., Davydova, L. V., Zaiko, L. Ya. (2022). Yevrointehratsiia: sposoby vdoskonalennia profesiinykh kompetentnostei zhurnalistiv. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho*. Seriia : Filolohiia. Zhurnalistyka, Spetsvypusk, 14–19. URL : http://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/spec_2022/spec_2022.pdf#page=20

2. Vasylenko, T. V. (2020). Problemy osvity v suchasni Ukraini. *Osvita i nauka u minlyvomu sviti: problemy ta perspektyvy rozvytku* : materialy II Mizhnar. nauk. konf. 27–28 bereznia 2020 r., m. Dnipro / nauk. red. O. Iu. Vysotskyi. Dnipro : SPD «Okhotnik», I. 354 s. URL : https://www.academia.edu/42677375/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0_%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0_%D1%83_%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BC%D1%83_%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_2020_%D0%A7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%86

3. Denysenko, M. S., Maksymenko, K. O. (2020). *Metodyky vykladannia v suchasnykh VNZ. Osvita i nauka u minlyvomu sviti: problemy ta perspektyvy rozvytku* : materialy II Mizhnar. nauk. konf. 27–28 bereznia 2020 r., m. Dnipro / nauk. red. O. Iu. Vysotskyi. Dnipro : SPD «Okhotnik», I, 354 s. URL : https://www.academia.edu/42677375/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0_%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0_%D1%83_%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BC%D1%83_%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_2020_%D0%A7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%86

4. Kapustnyk, V. A., Miasoiedov, V. V., Leshchyna, I. V. ta in. (2021). *Standartyzovani symuliatyivni metody u suchasni medychni osviti ta nautsi. Aktualni problemy vyshchoi medychnoi osvity i nauky* : materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastiu (m. Kharkiv, 8 kvitnia 2021 r.) / red. kol. : V. A. Kapustnyk, V. D. Markovskiy, V. V. Miasoiedov ta in. Kharkiv : KhNMU, 11–14. URL : <https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/29454/1/%D0%9B%D0%B5%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf>

5. Lavrynovych, O. A. (2020). *Polifunksionalnist vykladacha vyshchoi shkoly yak reaktsiia na vyklyky osvitnoi modernizatsii. Osvita i nauka u minlyvomu sviti: problemy ta perspektyvy rozvytku* : materialy II Mizhnar. nauk. konf. 27–28 bereznia 2020 r., m. Dnipro / nauk. red. O. Iu. Vysotskyi. Dnipro : SPD «Okhotnik», I, 354 s. URL : https://www.academia.edu/42677375/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0_%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B0_%D1%83_%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BC%D1%83_%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%B8_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_2020_%D0%A7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%86

6. *Osvita Ukrainy v umovakh voiennoho stanu* (2022). *Innovatsiina ta proiektna diialnist* : nauk.-metod. zbirnyk / za zah. red. S. M. Shkarleta. Kyiv–Chernivtsi : «Bukrek», 140 s. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Nauk-metod.zbirnyk-Osv.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu-%20Innovatsiina.ta.proiektna.dialnist.pdf>

7. *Pereformatuvannia yevropeiskoi intehtsaii: mozhlyvosti i ryzyky dlia asotsiatsii Ukraina-YeS.* (2018) / V. Sidenko (kerivnyk proektu) ta in. Kyiv : Zapovit, 214 s. URL : https://razumkov.org.ua/uploads/article/2018_pereformatuvannia_ievropeiskoi_intehtsaii.pdf

8. *Stratehiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2021–2031 roky.* URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>

9. *Typova prohrama pidvyshchennia kvalifikatsii pedahohichnykh pratsivnykiv z rozvytku tsyfrovoy kompetentnosti,* 10 hrudnia 2021 r. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnykiv-z-rozvitku-cifrovoyi-kompetentnosti>

10. *Ukraina – Yevropeyskyi Soiuz: vid partnerstva do asotsiatsii: Ukrainskyi Shchorichnyk z Yevropeyskykh Intehtsaiinykh Studii.* (2019). Luts'k : Teren, II, 428 s. URL : <https://aprei.com.ua/wp-content/uploads/2019/09/Ukrayinskyj-SHHorichnyk-z-YEvropejskyh-Integracijnyh-Studij.-Vypusk-III.pdf>

11. Tkachenko, O., Tkachenko, K., Tkachenko, O. (2022). Cloud technologies in learning: ontological approach. *Kiberbezpeka : osvita, nauka, tekhnika* : elektronne naukove vydannia, 17, С. 112–127. URL : http://ek.kubg.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_17/cgiirbis_64.exe?LNG=en&C21COM=S&I21DBN=KUBG&P21DBN=KUBG&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C%2E%3EK%3D%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%3C%2E%3E%29&Z21ID=&S21SRW=dz&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=&S21CNR=20

Стаття: надійшла до редколегії 15.09.2023

доопрацьована 17.09.2023

прийнята до друку 25.09.2023

DIGITALIZATION OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES

Nataliia Machynska

*Ivan Franko National University of Lviv,
Tuhan-Baranovskoho Str., 7, Lviv, Ukraine, UA–79005
nataliya.machynska@lnu.edu.ua*

The article analyzes the theoretical and practical aspects of the digitalization of professional training of future specialists in the context of European integration processes. Based on the theoretical analysis of regulatory documents and research achievements of

national scholars, the author identifies the leading areas of digitalization of professional training of future specialists in higher education institutions. These are digitalization of the society and education; digital technologies for professional development, communication and cooperation; electronic educational resources; the use of information and communication technologies; information and cyber security in the information society and digital educational environment; digital services for training, evaluating the results of students and improving their digital competence.

The author of the article emphasizes the change of the functional responsibilities of a teacher in higher education institution. In particular, two roles are defined: a consultant, whose task is the consolidation of knowledge and learning skills, providing the consulting assistance regarding the application of acquired knowledge and skills in the future professional activities, and an expert, who is ready to provide consulting support of educational development processes and promoting their active implementation in a specific institution of higher education, carry out evaluation and expertise of educational programs and projects at a high level of competence; research planning and implementation and consulting assistance to teachers who implement new teaching technologies.

It is emphasized that European integration in terms of educational processes demands for the formation and development of a flexible system of vocational education based on the academic achievements of students, general and professional competencies of higher education teachers, ensuring that education is aligned with the needs of the society and vocational education with the needs of the labor market.

Keywords: vocational training, professional development, European integration, digitalization, simulation training.